

ELSŐ ÉS MÁSODIK OSZTÁLYOS TANULÓK KOGNITÍV FUNKCIÓINAK ÖSSZEVETÉSE AZ ISKOLAI TELJESÍTMÉNYÜKKEL

Tánczos Tímea *, Németh Dezső **

* SZTE Neveléstudományi Doktori Iskola

** SZTE Pszichológiai Intézet

Kulcsszavak: verbális fluencia; munkamemória; iskolai teljesítmény

A vizsgálatban 80 gyermek verbális fluenciát és munkamemóriát mérő feladatokon elért teljesítményét vetettük össze iskolai szöveges értékelésükkel. Az első vizsgálatban 6-7 és 7-8 évesek vettek részt, majd egy évvel később végeztük el az újbóli tesztfelvételt.

Két verbális fluenciát és hat rövid távú memóriát mérő feladatot oldottak meg a gyerekek. A betű (vagy fonológiai) fluencia teszt az egyik leggyakrabban használt verbálisfluencia-teszt: egy megadott hanggal (pl. k, a, t) kell egy percen belül minél több szót mondani. A kategória (vagy szemantikus) fluencia tesztben adott idő alatt kell különböző kategóriákból mintapéldányokat előhívni. A rövid távú memóriát a számterjedelem, álszó tesztekkel, a munkamemóriát a hallási mondatterjedelem, számlálási terjedelem és a fordított számterjedelem tesztekkel mértük. Az életkori különbségeket a szavak számában, a csoportosításban és a váltásban vizsgáltuk. Az iskolai teljesítményt szöveges értékelések formájában, egységes kódolási rendszert követve használtuk fel.

Az eredmények alapján a tudati működés különböző vonatkozásai egyedi társításokat alkottak az alapszintű felmérésekkel (pl. olvasás, írás, hallott szöveg értése). Ezen eredmények azt jelzik, hogy a rövid idő alatti információátvitel és -feldolgozás, valamint a hangtani szerkezetek tudatos használata (pl. rímek) döntő szerepet játszanak a kulcsfontosságú tantárgyaknál a szervezett oktatás kezdetén.